

Cena ogłoszeń miejscowych za wiersz milimetr. (1 łam) lub jego miejsce 10 gr.

KROTOSZYŃSKI

Cena ogłoszeń miejscowych za wiersz milimetr. (1 łam) lub jego miejsce 10 gr.

ORĘDOWNIK POWIATOWY

WYCHODZI w ŚRODY; SOBOTY

Administracja i Redakcja: Drukarnia Krotoszyńska — Krotoszyn, ul. Floriańska 1, Telefon 164.

REDAKCJA DZIAŁU URZĘDOWEGO — STAROSTWO W KROTOSZYNIE — TELEFON 39.

Środa, dnia 26-go stycznia 1938 r.

Komunikat.

Podaję do wiadomości zainteresowanym, że Wielkopolska Izba Rolnicza w Poznaniu za pośrednictwem tuł. Wydziału Powiatowego utworzyła stację buhaja rasy czarno-białej niziny u rolnika Stanisława Drewniaka w Lipówcu.

Czas obowiązuje przy trzymaniu buhaja

trwa do 1 grudnia 1940 roku.

Cena pokrycia wynosi do 2,— zł.

Krotoszyn, dnia 24. stycznia 1938 r.

Przew. Wydziału Powiatowego

w. z. (—) JASKIEWICZ
wicestarosta.

Nr. Rolu. 9/2/38.

Dział nieurzędowy.

OBYWATELE!

Miejski Komitet Obywatelski do walki z bezrobociem przystępując do pracy zdawał sobie sprawę, że w obecnych ciężkich czasach, bierze na swe barki ciężką odpowiedzialność wobec biedy, która szczególnie w naszym mieście się daje w zaiki wszystkim warstwom.

Walka z nędzą i bezrobociem posiada specjalne znaczenie na terenie Krotoszyńska. Tutaj bowiem najsilniej klęską braku pracy wśród warstw najszerszych odczuwamy, setki rąk sięgają po pracę, zatrudnienia jednak znaleźć nie mogą.

Jest rzeczą dobrze pojętego obowiązku

społecznego i czynnej miłości bliźniego — ofiarom tej klęski bezrobocia przyjść z pomocą.

Miejski Komitet Obywatelski do walki z bezrobociem zwraca się do całego społeczeństwa, do wszystkich warstw i stanów z gorącą prośbą i apelem o cenne poparcie akcji pomocy zimowej. W tej sprawie odezwę się musi nie tylko gorące, żarliwe, współczujące serce ludzkie, odczuwające niedolę bliźniego, lecz przede wszystkim rozsądek i obowiązek społeczny.

Zima w pełni i to właśnie w obecnym

roku dość sroga, a setki ludzi nie mają co jeść, ludziska marzną w nieopalonych izbach, bezrobotni rodzice muszą patrzeć na lzy głodnych dzieci. Wielkie sumy wydawane przez Fundusz Pracy w okresie letnim na roboty publiczne, a wysiłki nasze urządzania imprez, zbiórek itd. nie wystarczą na pokrycie potrzeb 700 bezrobotnych, stanowiących poważną część społeczeństwa krotoszyńskiego. Marują się siły społeczne, które muszą być ratowane dla dobra narodu i potęgi państwa.

Obywatele! nie zwlekajcie z deklarowaniem i wpłacaniem składek i ofiar.

Im kto więcej posiada, tym większy jest jego obowiązek ofiary. W akcji pomocy zimowej dla bezrobotnych muszą wszyscy współdziałać.

Pamiętajcie, że korzystanie z błogosławieństwa pracy i pewności bytu stwarza moralny obowiązek popierania akcji pomocy bezrobocia.

Musimy zmanifestować, że jesteśmy zwartym społeczeństwem i solidarnym o poczucie odpowiedzialności wobec bezrobocia na naszym terenie.

Komisja Propagandowa.

—o—

POZYCJA POLSKI W GOSPODARCE ŚWIATOWEJ.

Pozycja Polski w gospodarce światowej uległa w r. ub. znacznemu wzmocnieniu. Twierdzenie to łatwo jest uzasadnić zarówno rozwojem koniunktury gospodarczych wewnątrz kraju, jak i porównaniem sytuacji gospodarczej Polski z sytuacją głównych centrów gospodarczych świata. Głównym elementem dodatnim naszej sytuacji gospodarczej w stosunku do zagranicy jest stabilizacja naszego położenia. Wynika ona z zabezpieczenia podstaw finansowych i walutowych i skierowania rozwoju poszczególnych dziedzin gospodarstwa na zdrowe tory, gdzie nie zagrażają im żadne poważniejsze wstrząsy.

Stabilizacja naszej sytuacji gospodarczej jest zasługą wieloletniej, konsekwentnej polityki finansowej i gospodarczej, mającej na celu znormalizowanie stosunków gospodarczych w kraju, unikając wszelkich łatwych, lecz krótkotrwałych sukcesów gospodarczych. Zrównoważenie budżetu, obrona waluty, racjonalna polityka cen, zmierzająca do przeszkodzenia im nadmiernej wyższe — wszystko to sprawiło, iż Polska weszła w okres po-

prawy gospodarczej z wyjątkowo zdrową strukturą swej aparatury finansowej i wytwórczej. To też — jakkolwiek udział nasz w ogólnych światowych obrotach handlowych jest niewielki — i należymy do grupy krajów t.zw. „dłużniczej”, to jednak obroty naszego handlu zagranicznego w ostatnich dwóch latach stale wzrastają. Podnosi się również udział nasz w międzynarodowym handlu towarowym.

Racjonalność naszej polityki gospodarczej uwidatnia się zwłaszcza ostatnio, kiedy w całym szeregu krajów zaczynają występować zjawiska depresyjne. W jednych krajach, jak np. w Stanach Zjednoczonych i w Wielkiej Brytanii stanowią one reakcję na poprzedni, niezwykle szybki rozwój życia gospodarczego, w innych są wynikiem błędów, popełnionych w polityce finansowej i gospodarczej. W Polsce natomiast, nie tylko że nie występują zjawiska depresyjne, ale nie ulega żadnej wątpliwości, że znajdujemy się dopiero w początkowej fazie rozwoju koniunkturalnego, obliczonego

na szereg lat. Czynnikiem pozytywnym jest nasza polityka podstawowych inwestycyjnych, energetycznych i przemysłowych, prowadzona w oparciu o własne zasoby finansowe i surowcowe.

Nieco gorzej przedstawia się sprawa naszego handlu zagranicznego. Poprawa koniunktury w kraju spowodowała silniejszy wzrost przywozu, aniżeli wywozu, wskutek czego wystąpiło w r. ub. po raz pierwszy ujemne saldo bilansu handlowego, które może mieć w przyszłości tendencję do dalszego wzrostu.

Niedługa przyszłość przynieść może i na tym odcinku zmianę na lepsze. Wielkie kapitalistyczne kraje zachodniej Europy i St. Zjednoczonych — dysponujące równocześnie wielkimi zasobami kapitałowymi oraz surowcami, zdają sobie sprawę z konieczności wyrównania istniejących dysproporcji w świecie. Miejsa, powierzona przez główne mocarstwa gospodarce b. premierowi belgijskiemu Van Zeelandowi, zbadania możliwości zacieśnienia międzynarodowej współpracy gospodarczej, zdaje się zapowiadać zwolanie

wkrótce międzynarodowej konferencji gospodarczej, która — o ile zostanie oparta na realnych podstawach, przyniesie może krajom „dłużniczym“ i cierpiącym na głód surowców pewne ulgi w tych dziedzinach.

Podstawy do zacieśnienia współpracy gospodarczej pomiędzy Polską a zagranicą oparte są również na tym, że poziom cen polskich w złocie nie odbiega od przeciętnego poziomu cen europejskich. Rezultat ten osiągnięty został w drodze racjonalnej, nie zaś w drodze deprecjacji walutowej, do której niekiedy się wędrują kraje świata. Umiarkowany poziom cen w kraju stwarza podstawy dla dalszej ekspansji naszego wywozu na rynki zagraniczne.

Na zakończenie jeszcze jedna uwaga. Należymy do krajów „opóźnionych“ w rozwoju koniunktur, a to w tym sensie, że poprawa gospodarcza w całej pełni ujawniła się u nas dopiero od 2-eh lat, podczas gdy w niektórych krajach, jak np. w Stanach Zjednoczonych i w W. Brytanii już rok 1933 przynosi wyraźną poprawę koniunktur. Moment ten nie jest dla nas niekorzystny. Wobec pomyslnych widoków dla wykorzystania koniunktur wewnętrznych możemy wyciągnąć pewne korzyści z zarysowanego się lekkiego osłabienia koniunktur w świecie. Osłabienie to połączone jest ze spadkiem cen głównych surowców, których import w coraz większych ilościach jest niezbędny dla podtrzymania naszej

aktywności przemysłowej. Pogorszenie koniunktur w świecie przyczynia się poza tym do poszukiwania przez kapitalistów zagranicznych korzystniejszych lokat, aniżeli te, które mogą uzyskać na miejscu, a Polska jako kraj o ustabilizowanych stosunkach finansowych i walutowych, oraz rozwijającej się produkcji, stanowi może dla lokat teren szczególnie atrakcyjny.

Wzmocnienie pozycji gospodarczej Polski wynika również z tego, iż dopiero w kilku ostatnich latach występujemy w

stosunku do zagranicznego świata gospodarczego jako jednostki w pełni gospodarczo niezależna. Przyczyniły się do tego przede wszystkim: wspaniały rozwój naszego handlu morskiego przez Gdynię i Gdańsk, rozwój naszej żeglowności handlowej oraz przejmowanie w polskie ręce dyspozycji handlem zagranicznym. W tych warunkach ze spokojem możemy oczekiwać, iż rok 1938 przyniesie dalsze wzmocnienie naszego stanowiska w gospodarce światowej.

—o—

DZIEŃ POLAKA Z ZAGRANICY.

Naród polski jest współgospodarzem świata. Nie ma zakątka ziemi, który by był obojętny dla Polski.

Bracia nasi, rozsiadani po świecie, to nie są tylko piasek. Stanowią oni, wspólnie z nami, jednolitą bryłę Narodu polskiego, scaloną z Macierzą wspólną mową, wspólną kulturą, wspólnym umiłowaniem Ojczyzny, jedną wiarą naszych Ojców, jedną z nami kwią.

Mają oparcie w Polsce — Polska w nich znajdzie oparcie.

Poza granicami kraju mieszka z górą 8 mil. Polaków, w tych ponad 2,6 miln. w państwach ościennych, niepełna 600 tys. — w pozostałej Europie, przeszło 4,6 mil. — w Ameryce Północnej, blisko

400 tys. — w Ameryce Południowej, oraz kilka tysięcy — w innych częściach świata. Tylko 5% dzieci pobiera naukę w języku polskim, 30% jedynie uczy się dodatkowo języka polskiego, 65% dzieci pozostaje zupełnie bez nauki polskiej mowy. Przed nami, przed Macierzą, stoi prosty i nie do uchylenia obowiązek.

W niedzielę dnia **30 stycznia, 1938 roku** odbędzie się w sali Hotelu pod Białym Orłem o godz. 12 tej zebranie obywatelskie poświęcone naszym Rodakom z Zagranicy. Komu nie jest obojętny los naszych Braci, niech przybędzie na zebranie, aby zadokumentować że myślą i sercem jest z nimi.

—o—

Z kraju.

Ks. Michał Radziwiłł pod tymczasową kuratelą.

Sąd Opiekunczy w Ostrowie zamianował tymczasowym opiekunem księcia Michała Radziwiłła w Antoninie p. Kazimierza Boeninga, właściciela Poładzajewo pow. średzki. P. Boening był przed wojną adwokatem przy sądzie apelacyjnym w Wrocławiu, następnie dyrektorem departamentu ministerstwa b. Dzielnicy Pruskiej, później wicewojewodą poznańskim. Obecnie jest prezesem Związku Ziemiaków na powiat średzki. W Sądzie Grodzkim nastąpiło zobowiązanie opiekuna.

Tragiczny wypadek.

W przystępie chwilowej depresji psychicznej targnął się w ub. sobotę w południu na swe jeszcze młode życie znany w Ostrowie kupiec Roman Nader. Denat liczył zaledwie lat 32. Wypadek ten wywołał w mieście wielkie poruszenie tym większe, że denat osierocił młodą żonę poślubioną mniej więcej przed 2 laty i 4 mna. synka. Żona denata znajduje się w lecznicy w Poznaniu po przebytej operacji.

Pleszew.

(Smiały żębrak na probostwie). Na probostwo w Tursku przybył pewien żębrak, prawdopodobnie z Pleszewa, prosząc o jakakolwiek jałmużnę. Ponieważ trafił w porę obiadową, ks. prob. J. Kupezyk polecił swej gospodyni poczęstować go obiadem. Po zjedzeniu obiadu żębrak podziękował i wyszedł, nie obserwowany przez nikogo. — Korzystając z tego, udał się z wizytą do chlewa. Tam zabrał kaczkę i kaczkora i włożył do swego plecaka. Wychodząc z chlewa natknął się na żębrackę, która szła właś-

nie na plebanię. Ta widząc wychodzącego z chlewa, doniosła o tym, księdzu Kupezykowi, który stwierdziwszy kradzież, wysłał gońca, który przychwycił „złodziejaszka“.

Po 22 latach odnalazł się żołnierz.

Niezwykłe wydarzenie miało miejsce przed kilku dniami w Nakle. Brat stolarza Rybarczyka, Feliks, walczył w 1915 r. jako żołnierz niemiecki podczas wojny światowej na froncie rosyjskim, uznany został za zaginionego i wobec tego, że przez dłuższy czas nie dawał znaku życia, uznano go za zmarłego. Jak się obecnie okazuje, Rybarczyk, licząc lat 26, wyruszył na front i dostał się do niewoli rosyjskiej. Po zakończeniu wojny nie powrócił jednak do kraju, lecz pozostał w Rosji, gdzie się ożenił i założył sobie tam magazyn. Mając obywatelstwo niemieckie został niedawno wydalony z kraju i w przejeździe do Berlina, zatrzymał się w Nakle, celem odwiedzenia brata swego. Można sobie wyobrazić jak bardzo stolarz Rybarczyk był zdumiony na widok „zmarłego“ brata, który uśchodził od 22 eh lat za zmarłego.

Znaczkę pocztową wydane z okazji Imienin P. Prezydenta Rzplitej.

Z dniem 1 ym lutego r.b. ministerstwo poczt i telegrafów wprowadza do obiegu nowe znaczki wartości 15 i 30 gr. z podobizną Pana Prezydenta Rzeczypospolitej prof. Ignacego Mościckiego, pragnąc w ten sposób uczcić przypadające w tym dniu Jego Imieniny, a jednocześnie obchodzone przed niedawnym czasem 70-lecie Jego Urodzin.

Znaczek 15-groszowy utrzymany jest w kolorze niebieskawo-stalowym, a 30-groszowy — w czerwono-fioletowym. Portret Pana Prezydenta na znaczkach tych nie zawiera żadnych ornamentacji, no-

wością zaś na nich jest to, iż wbrew dotychczasowym zwyczajom zawierają w swej treści jedynie napis „Polska“, zastępujący używany dotąd napis „Poczta Polska“.

Znaczkę te wydane będą również i na kartkach pocztowych odpowiednich wartości.

+

Śp. Ks. Wacław Błażejczyk.

Nieublagana śmierć powołała w dniu 24 bm. przed tron Boży wicedziakana podkustoszego, pierwszego procentora archikatedrałnej, profesora religii, śp. Ks. Wacława Błażejczyka.

Zmarły urodził się w dniu 10 września 1900 r. w Krotoszynie gdzie również uczęszczał do gimnazjum. Święcenia Kapłańskie otrzymał 29 maja 1926 roku w Gnieźnie.

Przedwczesny zgon śp. zmarłego wywołał nie tylko w Jego paraf. ale również i w Krotoszynie ogromny żal

Komunikat.

Dnia 1 i 2 lutego br. uruchomiony zostanie pociąg popularny na dwa dni z Ostrowa do Poznania. Wyjazd z Ostrowa nastąpi dnia 1, II. br. ok. godz. 7.40 wyjazd powrotny z Poznania dnia 2, II. br. ok. godz. 22.30 Cena przejazdu w obie strony wynosi 4.90 zł.

Ostateczny termin zgłoszeń do dn. 27 st. Na podstawie karty kontrolnej przysługują uczestnikom zamiejscowym 50% zniżki na dojazd do Ostrowa i z powrotem w ramach od 20 — 60 km. Kartę należy dać do oestemplowania kasie biletowej, przy wykupie biletu ulgowego na dojazd.

Zgłoszenia przyjmuje p. Ed. Reiter i Red. Krot. Orod. Pow. Floriańska 1.

ZANIM
KUPISZ

RADIO - ODBIORNIK

APARATY RÓŻNYCH
FABRYK
TÓW W
WIELKIM
WYBORZE

warto się zastanowić czy nie zdecydować się na

pierwszorzędny - fabrykat

← jak →

Które cieszą się dzięki swym wybitnym, technicznym i akustycznym zaletom i największym powodzeniem wśród miłośników radia.

Demonstruje i sprzedaje

na bardzo dogodnych warunkach spłaty.

Przyjmuje się Pożyczki Państwowe po najwyższym kursie.

Odbiorniki okazyjne już od 40.— zł począwszy.

Całkowita wyprzedaż odbiorników ELEKTRIT.

Czarny ton
Superów
TELEFUNKEN

Jeh odbior i zalety demonstruje

FIRMA A. PAWLAK KROTOSZYN
Rynek nr. 26

najstarsze przedsiębiorstwo radiowe.

POLECAM
po bardzo niskich cenach

- Łyżwy
- Sanki
- Wagi kuchenne
- Maszynki do chleba
- Młynki do kawy
- Maszynki do mięsa
- Żelazka do prasowania elektrycz.
- Noże - widelce - łyżki ze stali nierdzewnej, szczyrorki
- Garnki aluminiowe
- Emalie

A. Skibiński
skład żelaza
Krotoszyn, Rynek 12.

Augustyn Pflantz

Krotoszyn
Telefon 125 Rynek 31
Towary kolonialne
I delikatesy
Wina - Wódki - Likjery.
hurt — — detal

Szan. klienteli donoszę uprzejmie że z dniem 15 I. przeniosłem mój

ZAKŁAD KRAWIECKI
z Rynku Nr. 16 pod Nr. 22.
(dom pana Biegańskiego).

Staraniem moim będzie jak dotąd tak i nadal Szan. klientelę jaknajlepiej obsłużyć przyczym polecam się łask. pamięci

Władysław Miśkiewicz
mistrz krawiecki

"Vesta"

Bank Wzajemnych Ubezpieczeń
W POZNANIU

zawiera ubezpieczenia:
na życie, od odpowiedzialności cywilnej, od następstw - wypadków i auto-casco.

Bezpłatnych informacji i porad w wszelkich sprawach ubezpieczeniowych udziela:

ERWIN JABŁOŃSKI
inspektor

KROTOSZYN, ul. Benicka 4 m. 6.

SYPIALNIĘ DĘBOWĄ

z lustrami kryształowymi, płytami marmurowymi w bardzo dobrym stanie sprzedam za cenę 270,— zł

Zgłoszenia do Red. Krot. Oredownika Pow.

Zgubiłem w Rynku

Wieczne pióro

marki Pelikan
Uczciwego znalazcę uprasza się o zwrot za wynagrodzeniem.

Franciszek Gasiorkiewicz, — Rynek nr. 8

Rutynowany skrzypek

(konserwatorium)
udziela gruntownych lekcyj
GRY NA SKRZYPCACH.

Zgłoszenia przyjmuje i informacyj udziela
Księgarnia — A. Wybieralska, Rynek.

**Z POWODU LIKWIDACJI
PRZEDSIĘBIORSTWA**

- sprzedam korzystnie:
- 3 powózki (kosz półkryty, kryty, jedno-konkę osie patentowe),
  - 2 wozy robocze 4 cale w dobrym stanie
  - 1 wóz do rozwożenia mleka na gumowych kołach.
  - 1 magiel ręczna domowa,
  - 1 pianino marki Wolkenhauer Berlin
- oraz **dom parterowy**

nadający się na rzeźnictwo lub każde inne przedsiębiorstwo z przyległymi szopami chlewnem sprzedam lub wydzierżawię

Zgłoszenia W. Jagielski, Pogorzela.

Dozbrojmy Polskę na Morzu!

2 BIAŁE TYGODNIE

w przygotowaniu!

Już obecnie stosujemy ceny 2 BIAŁYCH TYGODNI

na wszelkie towary znajdujące się na składzie.

Pragniemy wystawę urządzić
godną naszych Klientów.

Czy nam się udała,
proszę obejrzeć i osądzić.

„Bazar” W. Tykociński KROTOSZYN
Rynek 27 Tel. 36

Kaszę jęczmienną

z dużą zawartością białka
(witamin), dobrą i smaczną
wyrabia

BIEGAŃSKI, Krotoszyn

ul. Koźmińska 15.

Cena 1 kg 30 gr.

Z DNIA na DZIEŃ

PODWOISZ

OBROT Y

OGŁASZAJĄC SIĘ

w Krotoszyńskim Ośrodku Powiat.

Wielka Wyprzedaż

konfekcji damskiej, męskiej, materiałów męskich z metra oraz galanterii

Dom Konfekcyjny

WŁADYSŁAW ADAMKIEWICZ

KROTOSZYN, Zdunowska 10

Po przeprowadzonej inwenturze sprzedaję za bez cen. Dla przekonania proszę zwracać uwagę na obniżenie cen w oknach wystawowych, które obowiązują do końca stycznia 1938 r.

Ceny stałe!

Fachowa obsługa!

Firma chrześcijańska!